

UVOD

Vrtovi su nastali kao rezultat teznje covjeka da u blizini objekta zivljenja ima one biljke koje svakodnevno koristi u ishrani. U prvim vrtovima uzgaja se isključivo voće i povrće, da bi kasnije i poneka lijepa cvijetnica našla svoje mjesto. Naravno i među voćem ima mnogo dekorativnih i estetski značajnih biljaka koje pored toga sto bogate covjekovu trpezu sa svojim hranjivim plodovima, doprinose i ambijetalnom ukrasavanju covjekove blize okoline, relaksirajući i plijeneci pažnju svojom ljepotom. Naravno, ovo su bili počeci iz kojih nastaje vrtna umjetnost kao izraz iskonske teznje covjeka za prirodom, nezamjenjivim pribjegivštem duševne relaksacije. Kako su najstarije civilizacije nastale upravo na području Sredozemlja i Male Azije, na području sa pustinjском, mediteranskom ili submediteranskom klimom (Egipatska, Perzijska, Vavilonska, Rimska, Grčka i dr.) razumljivo je da su upravo mediteranske vrste voća i vinova loza bili obavezni elementi vrta od njegovog postanka. Najljepši vrtovi iz antickog doba, jedno od sedam svjetskih cuda, viseći vrtovi nastali kao izraz ljubavi, bili su zasađeni smokvom, sipkom i vinovom lozom. Voda je bila od presudnog značaja za opstanak ovih vrtova, zbog čega su nastali na principu kanala koji se spustaju sa jednog nivoa na drugi, te pored funkcionalne uloge stvaraju i ugodjaj hladovine tako neophodne u podneblju njihovog nastanka.

U istoriji je poznat kult voća koji su njegovali Rimljani. Oni su svoje gozbe pocinjali i završavali nudeći svakojako voće i grozdje na velikim pladnjevima, ali ne samo na trpezi voće je bilo prisutno i u svakom starorimskom vrtu. U ovim vrtovima jasno se razlikuju tri cjeline: cvjetnjak - «Hortus rosaria», vrt drveća i orezanog grmlja - «Hortus topiaria» i voćnjak - «Hortus pomarium» u kojem se uzgaja grozdje i voće. I srednjovjekovna vrtna umjetnost još uvijek obiluje upotrebom različitih voćnih kultura kao ravnopravnih elemenata prilikom oblikovanja vrtova. Nešto kasnije, u renesansnim i baroknim vrtovima dolazi do izrazite podjele vrtova na dekorativni i korisni. Poznati evropski vrtovi iz tog perioda imaju lijepo uređene leže za uzgoj povrća i voća. Od pojave pejzaznog stila, koji propagira vraćanje prirodi, do danas upotreba voćaka, vinove loze i povrća u vrtnoj arhitekturi ovisi isključivo o shvatanju i pristupu koji imaju pojedini pejzazni arhitekti. Izgled savremenog vrta se ogleda u njegovoj originalnosti, odnosno originalnosti ideje za primjenu biljnog materijala u prostoru, njegovoj bioloskoj opravdanosti i funkcionalnosti.

CILJ RADA

Vec odavno je prisutan odnos korisnog i dekorativnog vrta sto se pojavjuje i u savremenim vrtovima. Cilj rada je da se prikaze kako odabrane autohtone vrste voća submediteranskog područja sa izraženim dekorativnim osobinama mogu poslužiti za stvaranje sinteze između korisnih i dekorativnih vrsta što unosi originalnost u predloženu vrtnu kompoziciju. Od širokog dijapazona mogućnosti odabrane su autohtone vrste na ovom području (Ficus carica, Punica granatum, Prunus avium i

Diospirus kaki) u koncipiranju idejnog projekta uređenja frontalnog partera

«Agromediterranskog fakulteta» u Mostaru. Projekat je koncipiran tako da smokva (*Ficus carica*) zauzima centralno mjesto, obzirom da je ova kultura odabrana kao prepoznatiji znak ove ustanove. Kaki jabuka, tresnja i sipak doprinijeli bi svježijem i vedrijem trenutno vrlo ozbiljnom izgledu ovog prostora. U proljeće cvjetovima i plodovima tresanja, tokom ljeta purpurnim cvjetovima sipka, a u jesen velikom paletom tonova zute i crvene boje listova i zarkim plodovima kaki jabuke. Predloženo rešenje zadržava postojeće drveće i grmlje (*Celtis australica*, *Cedar atlantica*, *Cupresus arizonica*, *Cotoneaster bullatus*) dok novoposadjene biljke postignu svoju punu ljepotu, kada je moguće u koliko se javi potreba napraviti neke dodatne intervencije. Primjena vocaka u oblikovanju zelene površine u ovoj prilici ima pored dekorativne i edukativnu ulogu, obzirom da studenti imaju mogućnost detaljnijeg upoznavanja sa karakteristikama ovih vocaka.

OSNOVNE KARAKTERISTIKE SAVREMENOG VRTA

Savremeni vrtovi su utemeljeni na ekološkom principu sklada sa prirodnim okruženjem. Jednostavnih su oblika i oslobođeni svih suvisnih elemenata. Posebna pažnja se posvećuje uravnoteženju arhitektonskih i bioloških elemenata vrta. Biološki materijal je uskladjen po obliku, periodu listanja, cvjetanja, plodonosenja i po bojama. Posebna pažnja je posvećena ekološkoj opravdanosti i funkcionalnosti vrta. Savremeni pejzazisti unose u vrtove originalne detalje (arhitektonske ili biološke). Modernisti kao što je Burie Marx, G. A. Djelajko, H. F. Viping i drugi teže stvaranju originalnosti i ako u tome uspiju vrtovi predstavljaju vrlo često vrijedna umjetnička djela.

Pri umjetničkom oblikovanju prostora u međusobno skladan odnos treba postaviti veoma raznorodne elemente kompozicije koji stvaraju likovnu cjelinu, što podrazumjeva dobro poznavanje osnovnih gradivnih elemenata od kojih se stvara ta kompozicija. Za razliku od arhitektonskog i građevinskog projektovanja i njihovih gradivnih elemenata koji su statični, u oblikovanju prostora biljnim vrstama, osnovni materijal su biljke, živa bića koja se rđaju, žive i umiru. To znači da se radi o elementu koji je dinamičan i podložan mijenjanju pod uticajem klime i zemljišta.

U savremenim projektima pejzazne arhitekture često se koristi kao element u vrtu silueta koja se oblikuje u skladu sa arhitektonskim elementima objekta, skulptura i grupacijama ukrasnog drveća, grmlja i cvijeca. Uspješno izdvojena silueta ima jak umjetnički dojam na posmatrača. Vrlo pogodne za formiranje siluete su svakako maslina i smokva sa svojim bizarnim habitusom, a što je korišteno prilikom koncipiranja idejnog rešenja prikazanog u radu.

STILIZOVANOST VRTA

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA
SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)

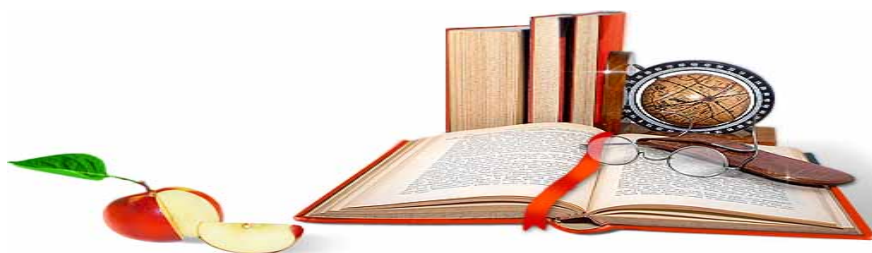
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com